

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS TARYBOS 2020 M. VEIKLOS ATASKAITOS IR 2021 M. VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO

2021 m. sausio 29 d. Nr. TS-8
Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19, 40 punktais, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 63 straipsniu, Rokiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto 2019 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. TS-43 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 273 punktu, atsižvelgiant į Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2021 m. sausio 11 d. protokolą Nr. 1, Rokiškio rajono taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Pritarti Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2020 metų veiklos ataskaitai (pridedama).
2. Pritarti Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2021 m. veiklos planui (pridedama).

Sprendimas per vieną mėnesį gali būti skundžiamas Regionų apygardos administraciniam teismui, skundą (prašymą) perduodant bet kuriose šio teismo rūmuose Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Ramūnas Godeliauskas

Dalia Zibolienė

1. ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS TARYBOS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba (toliau – BST) – savarankiška sveikatinimo veiklos koordinavimo institucija prie rajono savivaldybės tarybos.

Pagrindinis uždavinys – patarti Rokiškio rajono savivaldybės tarybai (toliau – Taryba), kaip rengti ir įgyvendinti savivaldybės teritorijoje sveikatos ugdymo, alkoholio, tabako ir narkotikų kontrolės, visuomenės sveikatos saugos ir sveikatos stiprinimo, ligų profilaktikos priemonės, nustatyti savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo prioritetus bei atlikti kitas funkcijas.

Rokiškio rajono statistiniai ir visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys

Gyventojų skaičius	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Gyventojų skaičius	31823	30953	29962	29100	28400	
Gimė	247	215	222	224	182	156
Mirė	604	610	630	583	538	585

Šaltiniai: Higienos institutas ir Rokiškio r. savivaldybė

Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro parengtoje 2019 m. rajono visuomenės sveikatos stebėsenoje pagrindinių rodiklių sąrašo reikšmės Rokiškio rajono savivaldybėje palygintos su atitinkamu Lietuvos vidurkio rodikliu.

Žaliosios zonos rodikliai

Nr.	Geresni už Lietuvos vidurkį (žalia zona):
1.	Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.
2.	Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.
3.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.
4.	Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)
5.	Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius
6.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio prevencinėje programoje.
7.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupės prevencinėje programoje

Raudonosios zonos rodikliai

Nr.	Blogesni už Lietuvos vidurkį (raudona zona):
1.	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė
2.	Išvengiamas mirtingumas
3.	Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.
4.	Bandymų žudyti (X60-X64, X66-X84) skaičius 100 000 gyv.
5.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89) 100 000 gyv.
6.	Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 vaikų
7.	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.
8.	Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65-W74) 100 000 gyv.

9.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.
10.	Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1000 gyv.
11.	Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10000 gyv.
12.	Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.
13.	Vaikų, neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)
14.	Standartinis mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.

Stebėsenoje pateikti 2019 m. duomenys, neįvertinant sveikatos sistemoje įvykusių pokyčių dėl Covid -19 sukeltos pandemijos. Laikantis principo, kad pandemijos iššauktos krizės akivaizdoje sunkumai dar labiau paaštrėja, svarstant visuomenės sveikatos priežiūros gerinimo priemones, siekiant sukurti socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį, galime sutelkti dėmesį į 14 raudonosios zonos sąrašo problemų sprendimą, manant, jog pandemijos metu jos tik pagilėjo.

2020 M. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS TARYBOS POSĖDŽIUOSE SVARSTYTŲ KLAUSIMŲ APŽVALGA

2020 m. vasario 19 d. vykusiame posėdyje naujos sudėties BST nusimatė metų veiklos gaires: parengti naują ir teikti tvirtinti rajono tarybai trejų metų Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą (toliau – Programa), taip pat parengti naują Programos projektų finansavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą. Apsvarsčius svarbias visuomenės sveikatinimo sritis, BST nariai pasiūlė šiuos 2020 m. Programos projektų finansavimo prioritetus:

- 1) asmens higienos priežiūros įgūdžių formavimas;
- 2) alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija;
- 3) vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas (vaikų fizinio aktyvumo skatinimas; lytinis švietimas; patyčių ir smurto prevencija);
- 4) aplinkos apsauga (maudyklių stebėseną, triukšmo prevencija);
- 5) tuberkuliozės ir kitų užkrečiamų ligų prevencija.

2020 m. vasario 24 d. įsakymu administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AV-178 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programos projektų konkurso paskelbimo ir sveikatinimo prioritetų nustatymo“ patvirtinti prioritetai, nuo 2020 m. kovo 2 d. iki balandžio 2 d. paskelbtas Programos paraiškų priėmimo laikas. Planų įgyvendinimą pakoregavo žinia apie COVID-19 infekciją.

2020 m. balandžio 8 d. posėdyje aptarti Programos finansavimo prioritetų keitimai, atsižvelgiant į prasidėjusią Covid-19 pandemiją. Svarstyti du variantai: nevertinti jau pateiktų paraiškų, tvirtinti naujus prioritetus ir skelbti antrąjį paraiškų atrankos konkursą. Tai užtruktų apie du mėnesius ir projektų teikėjams liktų labai mažai laiko veikloms įvykdyti. Antras variantas – atrinkti projektus, kurių veiklos susijusios su prevencinėmis priemonėmis, siekiant užkardyti viruso plitimą visuomenėje: iš 19 pateiktų paraiškų siūloma finansuoti 7. Jose veiklos nukreiptos į veiksmingiausias profilaktines priemones: asmens higienos priežiūros įgūdžių formavimą, aplinkos sanitarinės būklės gerinimą, vandens ir maisto produktų kokybės priežiūrą. Projekto paraiškas, kuriuose suplanuotos psichologinės paskaitos, įvairūs sveikatinimo mokymai, užsiėmimai, žygiai, kelionės, nutarta vertinti pasibaigus pandemijai. Tarybos 2020 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. TS-114 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2020 m. sąmatos patvirtinimo“ pritarta BST siūlymui ir patvirtintas 7 programų finansavimas, tam skiriamas 12678,53 Eur.

2020 m. rugsėjo 7 d. nagrinėtos ir vertintos Programos paraiškos, kuriuose planuotos grupinės psichologinės paskaitos, įvairūs sveikatinimo mokymai, pėsčiųjų, dviračių ar baidarių žy

giai, kelionės, maudynės baseinuose ir panašios veiklos. Atsižvelgiant į paraiškų vertinimo rezultatus, BST rajono tarybai pasiūlė finansuoti 9 sveikatinimo programas, jų veikloms skiriant 10286,00 Eur. Daugumoje paraiškų numatytos veiklos - grupinis ar individualus psichologinis konsultavimas, sveikatinimo, aktyvaus poilsio užsiėmimų, sporto varžybų organizavimas. Tarybos 2020 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. TS-224 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2020 m. papildomos sąmatos patvirtinimo“, pritarta BST siūlymu ir patvirtintas 9 programų finansavimas, tam skiriant 10286,00 Eur.

BENDRUOMENĖS SVEIKATOS TARYBOS 2020 METŲ VEIKLOS IŠŠŪKIAI

Pandemijos padiktuoti pokyčiai: tradicinį BST veiklos mechanizmą, kai metų pradžioje patvirtinamas veiklos planas, Programos prioritetai, organizuojamas paraiškų atrankos konkursas, sujaukė COVID - 19 pandemija. Projektų paraiškas pateikusios švietimo įstaigos, kai mo bendruomenės, kaip ir ankstesniais metais veiklas nukreipė į vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimą per fizinio aktyvumo skatinimą, laisvalaikio užimtumą, nors prasidėjus pandemijai minėtos įstaigos skundėsi elementariausių priemonių - termometrų, kaukių trūkumu. BST narių sprendimu i lėmė, kad pirmą kartą per vienerius metus buvo du kartus vertinamos Programai pateiktos paraiškos, du kartus rajono taryba tvirtino programos sąmatą. Antroji pandemijos banga sutrukdė kai kuriems programų vykdytojams atlikti numatytas veiklas, todėl dalis lėšų gražinta.

Sveikatinimo projektų veiklų efektyvumas: pandemijos metu ribojant žmonių judėjimą, draudžiant bendrauti grupėse, Programos projektų vykdytojai pageidavo nuotoliniu būdu v esti grupines ir individualias psichologines konsultacijas, organizuoti zumbos, kūno rengybos treniruotes, šokių užsiėmimus. Iš kilo dilema: būsime modernūs, norintys ir mokantys valdyti šiuolaikines informacines, komunikacines, ryšio technologijas ar liksime ištikimi tradiciniams psichologinio konsultavimo, fizinio aktyvumo užsiėmimų vedimo būdams. Iš eitis rasta bendradarbiaujant su projektų vykdytojais ir paslaugų gavėjais. Švietimo įstaigų pedagogai pritarė BST narių nuomonei, kad nuotolinis psichologinis konsultavimas vaikams ir paaugliams neduoda efekto, mokiniai ir taip pavargę nuo nuotolinio mokymo. Švietimo centras pageidavo vesti grupinius užsiėmimus nuotoliniu būdu, programos teikėjai mano, kad toks būdas pasiteisino.

BST veiklos įstatyminės bazės stiprinimas: parengta ir taryboje patvirtinta Visuomenės sveikatos rėmimo 2020–2023 metų specialioji programa, administracijos direktoriaus 2020 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. AV-1083 patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų rengimo, finansavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas. Jo esminiai skirtumai: projektų paraiškų teikėjai turi būti registruoti Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje. Antra naujovė: paraiškose bus prašoma pateikti detalesnę lėšų panaudojimą. Trečioji: projektų paraiškas siūloma vertinti administracijos direktoriaus įsakymu sudarytai Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų vertinimo komisijai (toliau – Komisija). Kiekvieną paraišką vertins ne mažiau kaip 3 komisijos nariai. BST, atsižvelgdama į komisijos paraiškų vertinimo rezultatus, turėtų priimti sprendimą dėl paraiškų atrankos ir programos sąmatos projekto teikimo tvirtinti savivaldybės tarybai. Tikimasi, kad naujas projektų atrankos modelis padės užtikrinti visų pareiškėjų vienodas galimybes, o Programos lėšos bus naudojamos efektyviai, skaidriai ir atsakingai.

Veiklos tęstinumas: 2021 m. planuojama atnaujinti BST nuostatus, nes dabartiniai patvirtinti prieš šešerius metus ir nebeatitinka šių dienų reikalavimų.

Tarpsektorinis bendradarbiavimas: BST savo veiklomis siekia tapti platforma, kurioje būtų sudarytos sąlygos įstaigoms, bendruomenėms, organizacijoms, nevyriausybiniam sektoriui išsakyti nuomonę, poreikius, sprendžiant aktualius visuomenės sveikatos priežiūros klausimus. Jų iškeltos problemos būtų nagrinėjamos savivaldybės lygmenyje, sprendimų ieškoma bendra

darbiaujant ir keičiantis gerą patirtimi su kitų savivaldybių BST, Nacionaline sveikatos taryba. Paskutiniiais metais išryškėjo tendencija: paraiškų sveikatinimo veikloms finansuoti teikia apie dvi dešimtis organizacijų, kaimo bendruomenių, ankstesniais metais būdavo du-tris kartus daugiau. Pateikti projektai didesnės apimties, tikslai, uždaviniai aiškūs, konkretūs, suplanuotos veiklos įdomios, naudingos, atitinka keliamus uždavinius. Pernai pasikeitus projektų atsiskaitymo tvarkai, teikėjai laiku pateikė ataskaitas, tinkamai užpildė formas, kas liudija išaugusį projektų teikėjų pasirengimo projektinei veiklai lygį.

**2. ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS
TARYBOS 2021 METŲ VEIKLOS PLANAS**

Eil. Nr.	Siūlomas svarstyti klausimas	Laikotarpis	Atsakingas asmuo
1.	Bendruomenės sveikatos tarybos 2021 m. veikos plano sudarymas.	2021 m. sausio mėn.	Bendruomenės sveikatos tarybos pirmininkas
2.	Bendruomenės sveikatos tarybos 2020 m. ataskaitos parengimas ir pristatymas rajono savivaldybės tarybai. Sveikatinimo prioritetų 2021 m. nustatymas.	2021 m. sausio –kovo mėn.	Bendruomenės sveikatos tarybos pirmininkas
3.	Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2021 m. projektų paraiškų vertinimas. BST nuostatų parengimas ir tvirtinimas	2020 m. II–III ketv.	Bendruomenės sveikatos taryba
4.	Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų paraiškų sąmatos pateikimas tvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės tarybai.	2020 m. II–III ketv.	Bendruomenės sveikatos taryba
5.	Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų vykdymo stebėseną.	2020 m. III–IV ketv.	Bendruomenės sveikatos taryba

---